

אפי: נכז בעדס אל בזמן שזקרב אלהים ישפוט: הולכי אחר זלעס. להנחמס: האומרים רבו הוי הוי. דכתיב הוי הוי מאריכיני הרוק ומדמ גאווה (קדושין דף מט): סימן לגבות הרוק עניות של מורה: חורס על לומדיה. מחזרת אולי תמאל לומדיה: ולכסוף מסויל עליהו. נמאס צענייהס: מטייל מאלא. הייניס מטיילין מלאי פרקמטיא שלהס על צעלי צמיס היודעיס צביצ סמורה שישמכרו הייניין על יד: רבו איש איש צענייו יעסה. שהרואה שהדייניין מספיריס לו פניס מפני טובה שעשה לו ואינו ממירר מיהס: שפליס סוגכסו. שאין אמת הגדוליס על הקטניס ואין יוכר צין גבוה לשפל: ומלכוסא. מלכותס של ישראל אולא מלהנות אחריס צמנונס: עורפי ערף. גולניס ומאמלי הלכ מן הענייס לרחס: רבו מיס המריס. רבו המקנאסי לנשותיהס והיח למיס המריס להרכות: אלא שפסקו. מלהסקות כדלמרינין שאין המיס צודקין משרבו המנאפיס: וזוחי הלכ. שאין מטיין את אונס לשמוע יפה מפי רכס וסומכין על צינתס לרקק שמועתס: ישראל פנייס. כינוי הוה: שהכל צו. מורה צלממה ואין דופי ושכחה ומחלוקת: ואין

עד ימיו היה פטיש מכה צירושלים. צבית הנפחים צחולו של מועד לעשות מלאכת דבר האכז שמתרת צמועד ועמד הוא וגור על הנפחים אפילו צדבר האכז מפני שקולן נשמע למרחוק ואין הכל יודעין שהוא לצד האכז והכי אמרינן לה צמועד קטן (בבא). כל ימיו לא הולך אדם לשאול לחצרו על הדמאי. אם מעושר אם לוח שהוא התקין שיהו כל הלוקחין מעס הארץ מעשרין: גבו אפילו אחד כסוף העולם. הכיר צו: והא אחר עולא כו'. סוגיא זו כולה פירשמה צפרק מי שקינא (לעיל 66): ואינה חלוקה כלל כלום: אלא על הספק. ועכשיו יודעיס את ההורגיס מי הס: מנוקס מעון. נילוף צלשה האסורה לו צין מוז נסתמה צין מחמת: עון דנייה ודנטיסה. שהס נואפיין: לא. אינו מונע את אשמו מליצדק: סא שמע לא אפקוד. לצדוק את הנשס ומה טעס על צנומיכס כי מונייה: נפעווסו היינין. דמתוך שהס צעלי הנאה אין מטרמיין עלמן לעיין צדין וצאיסור והימר להורות לציור וממוך צין נתקלקלו מעשיהס וכיון שכן אין להקצ"ה נחם רוח צעולמו ואין עולמו נוח לו: ונושי לחשוש. עורכי הייניין ומתלחסיס עם הייניין לפתוח להס פתח צוכומו של זה וצוכומו של זה: רכס חיון אף. שעל הטיית המשפט מרון אף צא שנאמר (שמות כג) אם ענה מענה אמתו וגו' וסכה עורפיין הא חד וחד לא היו עורפיין תיובתא

מזה א מיי פייט מהל' תולמ לכה או יבי: מו ג מיי שם הלכ י: מו ג מיי שם הלכ י: טו: כח ד מיי פ"ה מהל' מעשר שני הלכ י: מ

מוסף רש"י

עד ימיו. על יומן כ"ג, היה פטיש מכה צירושלים. מועד הוא גור עליו וטלו (מור"ק א'). אחר"כ נמצא ההורג שאין פוטרת אחרו. לומר ככז מחסר בעדו ספק שהעגלה נמכרת על הספק (מחובות 47). הרי כאן שריב. הרי הוא כשני (לעיל 47) הרי הוא חסוף כשני כגון צעדות אשה למר שמת בעלה וצדעות קוטה למר עומתה (יבמות 98). הרי אחר רוב דעות. הולאמו לעדות זו מכלל כל עדותי צמורה לפיק ספולין וכשתיין שני סה ואלן אחר רוב דעות המעיינין צדרי (לעיל 47) אין דין עדות צדרי, מדעד אחד זמן צה, הלכך ספוליס לממט ככשריס והלך אחר הדין (יבמות 98) אין סך מרת עדות, כי הרי דעת חשיב, ספולין עדות מני חשיב, הלכך הלך אחר בני דעות ואין לעיין לצדוק אם כשריס אם ספוליס (שם ע"י ש"ס). בזמן שהאיש מנוקס מעון. אלא על עוליס משאכרה עליו, האשה היא משא עניה. שפדוקה המיס (לעיל כח). אלא על עליה לאתר שנסמרה שהמורה אפורה עליו לכתיב והיא עומתה (יבמות 98) וכע"ז קדושין (כז). אין האיש מנוקס מעון. שאל עליה דוחה אפילו אינישי ביתיה. אשמו, לא מיכבל. שמוה אמתו (רשב"ם ב"ב צח). דוחה הלב. לשון גביה הלכ שלא קדק מפי רבו לו כתיב וסמט על לבס (מילין 11). ונעשית תורה כשתי תורות. ממך עול שטנוד מלכות ומרת סהו צומין עלין וממך קן כל הוי סיולס למת לו לצדרי צמי החולקיס (ב"מ 72). איש שהכל בו. מורה וירלמ חמס וגמילות חסדיס (תמורה 101).

דרכי חייא ולישמך אימא סיפא שנים אומרים ראינו ועד אחד אומר לא ראיתם לא היו עורפיין הא חד וחד היו עורפיין אלא מתני' כולה בפסולי עדות וכדרכי נחמיה דאמר כל מקום שהאמיניה תורה עד אחד רוב דעות ועשו שתי נשים באיש אחד ואיכא דאמרי יכל היכא דאתא עד אחד כשר מעיקרא אפילו מאה נשים כי אחד דמיין והכא במאי עסקינן כגון דאתא אשה מעיקרא ותרצה לדרכי נחמיה הכי רבי נחמיה אומר כל מקום שהאמיניה תורה עד אחד הלך אחר רוב דעות ועשו שתי נשים באשה אחת כשני אנשים באיש אחד אבל שתי נשים באיש אחד כי פלגא ופלגא דמי ותרתי פסולי עדות למה לי מהו דתימא כי אזלינן בתר רוב דעות לחומרא אבל לקולא לא קמ"ל: משרבו הרוצחין כו'. ת"ר משרבו הרוצחנין בטלה עגלה ערופה כו' שאינה באה אלא על הספק משרבו הרוצחנין בגלוי בטלה עגלה ערופה: משרבו הנואפיין כו'. ת"ר לפי דוקה האיש מעון בזמן שהאיש מנוקס מעון המיס בודקין את אשתו אין האיש מנוקס מעון אין המיס בודקין את אשתו ואומר לא אפקוד על בנותיכם כי תזנינה כו' מאי ואומר וכי תימא עון ידיה אין דבניה ודבניה לא תא שמע לא אפקוד על בנותיכם כי תזנינה ועל כלותיכם כי תנאפנה וכי תימא עון אשת איש אין עון דפנויה לא ת"ש כי הם עם הזונות יפרדו ועם הקדשות יזכו וגו' מאי ועם לא יבין ויכבט אמר רבי אלעזר אמר להם נביא לישראל אם אתם מקפדיין על עצמכם מים בודקין נשותיכם ואם לאו אין המיס בודקין נשותיכם משרבו בעלי הנאה נתעותו הייניין ונתקלקלו המעשים ואין נוח בעולם משרבו רואי פנים בדין בטל לא תגורו ופסק לא תכירו ופרקו עול שמים ונתנו עליהם עול בשר ודם משרבו לוחשי לחישות בדין רבה חרון אף בישראל ונסתלקה השכינה משום שנאמר בקרב אלהים ישפוט משרבו לבם הולך רבו האומרים לרע טוב ולטוב רע רבו היו בעולם משרבו מושכי הרוק רבו היהירים ונתמעטו התלמידים והתורה חוזרת על לומדיה משרבו היהירים התחילו בנות ישראל להנשא ליהירים שאין דורינו רואה אלא לפניס אינו והאמר מר האי מאן דמיהר אפילו אינישי ביתיה לא מיכבל שנאמר גבר יהיר ולא ינוה אפי' בנוה שלו מעיקרא קפצה עליה לסוף מיתויל עלייהו משרבו מטילי מלאי על בעלי בתים רבה השוחד והטיית משפט ופסקה טובה משרבו מקבלי מובתך מחוקי מובתך רבו איש איש בעיניו יעשה שפלים והגבורים הושפלו ומלכותא אולא ונולא משרבו צרי עין וטרופי טרף רבו מאמצי הלכ וקופצי ידיס מלהלוות ועברו על מה שכתוב בתורה השמר לך פן וגו' משרבו ונטייות גרון ומשקרות עינים רבו מים המריס אלא שפסקו משרבו מקבלי מתנות נתמעטו הימים ונתקצרו השנים דכתיב ושונא מתנות יהיה משרבו זוחי הלב רבו מחלוקת בישראל משרבו תלמידי שמאי והילל שלא שימשו כל צורכן רבו מחלוקת בישראל ונעשית תורה כשתי תורות משמת יוסי בן יועזר כו': מאי אשכולות אמר רב יהודה אמר שמואל איש שהכל בו: יוחנן כהן גדול העביר הודיית המעשר כו': מ"ט אמר רבי יוסי בר' חנינא לפי שאין נותנין אותו כתיקונו דרחמנא אמר דיהבי ללוים ואין

1. ואל תחניפו את הארץ אשר אתם בה כי היא קדש הוא יחנף את הארץ ולא יאריך לא יכפר לדם אשר שפך בה כי אדם קדש שפכו.
2. כי יקצא הקל בארמה אשר י אלהיך נתן לך לרשתה נפל בקשה לא נודע מי הקרה: דברים כא א
3. ויגו ואמרו ייניו לא שפכו את הדם הזה ויעיניו לא יראו:
4. ונקח הריש מעון ותאשה יהוה תשא את עונת: במדבר ה א
5. לא אפקוד על בנותיכם כי תזנינה ועל כלותיכם כי תנאפנה כי הם עם הזונות יפרדו ועם הקדשות יזכו ויכבט אמר רבי אלעזר אמר להם נביא לישראל אם אתם מקפדיין על עצמכם מים בודקין נשותיכם ואם לאו אין המיס בודקין נשותיכם משרבו בעלי הנאה נתעותו הייניין ונתקלקלו המעשים ואין נוח בעולם משרבו רואי פנים בדין בטל לא תגורו ופסק לא תכירו ופרקו עול שמים ונתנו עליהם עול בשר ודם משרבו לוחשי לחישות בדין רבה חרון אף בישראל ונסתלקה השכינה משום שנאמר בקרב אלהים ישפוט משרבו לבם הולך רבו האומרים לרע טוב ולטוב רע רבו היו בעולם משרבו מושכי הרוק רבו היהירים ונתמעטו התלמידים והתורה חוזרת על לומדיה משרבו היהירים התחילו בנות ישראל להנשא ליהירים שאין דורינו רואה אלא לפניס אינו והאמר מר האי מאן דמיהר אפילו אינישי ביתיה לא מיכבל שנאמר גבר יהיר ולא ינוה אפי' בנוה שלו מעיקרא קפצה עליה לסוף מיתויל עלייהו משרבו מטילי מלאי על בעלי בתים רבה השוחד והטיית משפט ופסקה טובה משרבו מקבלי מובתך מחוקי מובתך רבו איש איש בעיניו יעשה שפלים והגבורים הושפלו ומלכותא אולא ונולא משרבו צרי עין וטרופי טרף רבו מאמצי הלכ וקופצי ידיס מלהלוות ועברו על מה שכתוב בתורה השמר לך פן וגו' משרבו ונטייות גרון ומשקרות עינים רבו מים המריס אלא שפסקו משרבו מקבלי מתנות נתמעטו הימים ונתקצרו השנים דכתיב ושונא מתנות יהיה משרבו זוחי הלב רבו מחלוקת בישראל משרבו תלמידי שמאי והילל שלא שימשו כל צורכן רבו מחלוקת בישראל ונעשית תורה כשתי תורות משמת יוסי בן יועזר כו': מאי אשכולות אמר רב יהודה אמר שמואל איש שהכל בו: יוחנן כהן גדול העביר הודיית המעשר כו': מ"ט אמר רבי יוסי בר' חנינא לפי שאין נותנין אותו כתיקונו דרחמנא אמר דיהבי ללוים ואין

7. ומזור לאפק אלהים נצב בעדת אל בקרב אלהים ישפט:
8. ויבואו אליך מבואת עם וישבו לפניך עמי ושמעו את דבריך ואותם לא יעשו כי עניבים בפתים המה עשים אתי ביעם לבם הלך:
9. ויחוקל לו לא הוי האמריס לרע טוב ולטוב רע שמים חשך לאור ואור לחשך שמים מר למתוך ומתוך למר: ישעיהו ה כ
10. ואף כי יחין בוגד גבר יהיר ולא ינוה אשר היריב בשאל נפשו ודוא כמות ולא יכשע ויאסף אליו כל הגוים ויקצר אליו כל העמים: חבקוק ב ה
11. בימים ההם אין מלך בישראל איש הישר בעיניו יעשה:
12. השמר לך פן יתקה דבר עם לבקך בליעל לאמר קרבה שנת השבע שנת השמטה וך עיה עיק באחיק האביון ולא נתן לו וקרא עליך אל יי וך הך בך חטא:
13. ויאמר י יען פן נבדו בנות ציון ותלכנה נטיות גרון ומשקרות עינים הלך וספק תלכנה וברגליהם תעבסנה:
14. עבר ביתו בוצע בצעו ושונא מתנת יתקה: משלי טו כו

עגלה ערופה פרק תשיעי סוטה

מח.

עין משפט
גר מצוה

ואנן יהיזי ליה לכהניס. דקנסניהו עזרא כדאמר' ציבנות (דף פו:)
וכיון דאנין נותנין חתקין אין יכולין לומר וגם נתמיו ללוי ככל
מלוותך: **סחילה.** ונתת ללוי זה מעשר ראשון לגר זה מעשר עני
בשערין זה מעשר שני דכתיב לא תוכל ללכוכל בשערין (דברים י:)

אף הוא. יוחנן כהן גדול: **עבל והרומה מעשר עון מיסה.** חללו הן
הנשרפין (סנהדרין פג.) ילפי' לה. וכשאתם
לוקחין מעט הארץ והס לא הפרישו
אלא תרומה עודנו עבל למעשרות
ואתם נענשים מיתה: **מפריש טרומה**
מעשר וטומה לכהן. מפריש כל
המעשרות ממנה להוציא מידי עבל
ואחר כך מפריש מתוך מעשר ראשון
טרומת מעשר מה שעל הלוי להפריש
ונתנו לכהן משום דלית ציה עון
מיתה אחמור עליהו שלא לעכו
אללו ולמכור לכהן כשם שהוא מערב
אללו מעשר ראשון ומעשר עני ואומר
המוציא מחבירו עליו הראיה גזירה
דלמא כי משהי ליה גביה חכיל ליה
אבל מעשר ראשון ומעשר עני מותרים
לזרים ואין צהן אללו גול כהן הלכך
המוציא מחבירו עליו הראיה. אלמא
אפרושי נמי לא הוה מפרשי ואת
אמרת לפי שאין נותנין אותו חתקין
הא אפרושי מפרשי ליה: **ספסי סקון.**
לעולם העברת הדעות מעשר משום
שאינם נותנין אותו ללויים הוא והא
דמינא לפי ששלה כו' לאו אביטל
את יהודי קאי אללו אגור על הדמאי
קאי ותתמי תקנות תקן ציטל וידוי
של חברים אע"פ שמפרישין אותו
לפי שאין נותנין אותו חתקונו וגור
על הדמאי על לוקח מעט הארץ לפי
ששלה כו': **מפרטין.** כשהיו רואין
להפילו לארץ לשוטטו: **שיפול דס**
צעינו. ואינו רואה ואינו מתחוק כל
כך על רגליו. ונוקפין לשון נוקף סכמי
היער (שפי' י): **חונטין.** להפילו לארץ.
ונוקפין לשון חטבה ומכה כדאמר'

הגהות הב"ח

(א) בבשטה שזמן הדגן
(ב) והכמים (אמרם) מא"מ
לג"א ס"א לג"א ליה וכן
בירושלמי (למ"א) (ג) גם
אמר כר יתקן וכו' בית:

גליון הש"ס

גמ' אודא דשמעא ר"ף
פ"ה דבבית:

מוסף רש"י

ביטל את היודי. על
מעשר, ואפילו של חברים,
שלא לומר צעתי הקדש
מן הבית וגם נתמו ללוי,
לפי שלא היו נותנים מעשר
ראשון ללוי כהלכות,
דחממא אמר ליתם
וקנסניהו טרא וזה לתמו
לכהניס (ב"מ ג.). וגור על
הדמאי. בלוקח מעט
הארץ שיפריש הכל מספק
מפני ששטעל עון מיתה,
לוקח מן התרומה שלא גור
להפרישה ולא גור על
הדמאי, לפי ששלה בכל
גבול ישראל וזהו שחי
עמי הארץ מולין
בנעשרות ולא היו מפרישין
אלא מרומה גדולה (שם).
מפריש ממנה תרומת
מעשר ונותנה לכהן.
משום ששטעל עון הארץ ללוי
הוא דפקיד חממא ליתם
תרומת מעשר ולא ללוי
(בבב"א יא: ע"ש שני
שנדרס בו בגמ').

אין אדם מנקה אפי' אלצעבו (מולין י:)
דס ניקוף מלכה כדס עולה (שם):
צעטום. להכניס זואר צהמה למוכו:
כדאמרין. שחוקן שיהו כל
הלוקחין מפרישין ולא היה אדם
נרץ לישאל לחבירו חבד שלקח
מעט הארץ הפרשת דמאי:
מתנני' צעיר לא ישאו יין. ובגמ'
מפרש מנא לן דמשבטלה סנהדרין
הוא: **נביאים הראשונים.** בגמרא [ע"ג]

מפרש: נופס לופים. מפרש בגמ' [ע"ג]:
אנשי אמנה. צוטמים צהקצ"ה וסומכין
עליו לעשות טוב ואין דואגין לחסרון:
גמ' אמר רב יוסף. הכי קאמר וכי
צית המסוכך צלחיים עיר הוא
שלא יהא נוח לימרב: **מפרועע.**
לשון ערה כמו ערו ערו (מהל"ס קל):
בסיפא מסחיל. מליסקופת הצית
ופתחיו מתחיל: **ושאייה.** לשון צית
השואה מאין יושב ומחוק כך שעירים
מקדשים שם ומנגחין וכותמין את
שערי: **זמרי דגדי.** מושכי ספינות
בצבל שרי שאינו אללו לזרם
במלכמס: **ודקרי.** שזומרין צשעה
שחורשין ואינו אללו לכיון את השורים
לתלמיהם שהולכין לקול השיר דערב
עליהם: **דגרדאי.** אינו אללו לשחוק:
על זמרא. גור על דורו שלא זמרו
צציתם וצצית משתאות: **ולא איבעי.**
ולא היו רוצים לקנותם צכך: **ועלו**
צב. ולא הקפיד למחות צידם: **אלו**
צנעורם. לפי שהעונה מטה הוא
לשמוע את המזמור לענות אמרו
ונמלאו האנשים נותנים לצס לקול
הנשים וקול צאשה ערוה: **דכתיב**
השמיעני את קולך. (שיר ג) ומצעיר
את יצרו כאש צנעורת אללו זמרי גברי
ועניין נשי קלמ פריצות יש דקול
צאשה ערוה אללו אינו מצעיר יצרו
כל כך שאין המזמורים מטיס אונס לקול
העונים: **לצטונו האי מקמי האי.**
אס אין שומעין לנו לצבל את שניהם
נקדים לצבל את זה שהוא כאש צנעורת:
למה למא. למא (שמות יז) מתרגם לחומל:

לשון ערה כמו ערו ערו (מהל"ס קל):

מפריש מהן מעשר ראשון ומעשר שני מעשר
ראשון מפריש ממנה תרומת מעשר ונונתה
לכהן ומעשר שני עולה ואוכלו בירושלים
מעשר ראשון ומעשר עני המוציא מחבירו
עליו הראיה תרתי תקן ביטל וידוי דחברים
וגור על דמאי של עמי הארץ: **ואף הוא**
ביטל את המעוררים: מאי מעוררים אמר
רחבה ^א בכל יום ויום שהיו עומדים ליום על
דוכן ואומרים: **עורה למה תישן ה'** אמר
להן וכי יש שינה לפני המקום והלא כבר
נאמר ^ב הנה לא ינום ולא יישן שומר ישראל
אלא בזמן שישראל שרויין בצער ועוברי
כוכבים בנחת ושלוח לכך נאמר עורה למה
תישן ה': **ואת הנוקפים:** מאי נוקפים אמר
רב יהודה אמר שמואל ^א שהיו מסרטין לעגל
בין קרניו כדי שיפול דם בעינו אתא איהו
בטייל משום דמיהו כי מומא כדתניתא תנא
שהיו חובטין אותו במקלות כדרך שעושים

אותו לפני עבודת כוכבים
להו אלא טריפות שמא ניקב קרום של מוח
עמד והתקין להם טבעות בקרקע: עד ימיו היה פטיש
מכה בירושלים: **בחולו של מועד:** כל ימיו לא היה אדם צריך לשאול על הדמאי: **כדאמרן:**
מתנני' משבטלה סנהדרין ^א בטל השיר מבית המשתאות שנאמר ^ב בשיר לא ישתו יין וגו' משמתו
נביאים הראשונים בטלו אורים ותומים משחרב בהמ"ק בטל השמיר ונופת צופים ופסקו אנשי אמנה
מישראל שנאמר ^ג הושיעה ה' כי גמר חסיד וגו' רשב"ג אומר ^ד העיד ר' יהושע מיום שחרב בהמ"ק אין
יום שאין בו קללה ולא ירד המל לברכה וניטל טעם הפירות ר' יוסי אומר אף ניטל שומן הפירות ר'
שמעון בן אלעזר אומר הטהרה נטלה את ^ה (הטעם ואת) הריח המעשרות נטלו את שומן הדגן ^ו והכמים
אומרים הזנות והכשפים כילו את הכל: **גמ' וממאי דמשבטלה סנהדרין** כתיב אמר רב הונא בריה
דרב יהושע דאמר קרא ^ז וקנים משער שבתו בחורים מנגינתם אמר רב ^ח אודא דשמעא זמרא תעקר אמר
רבא זמרא בביתא חורבא כסיפא שנאמר ^ט קול ישורר בחלון חרב בסף כי ארוה ערה מאי כי ארוה
ערה אמר ר' יצחק ^י בית ^{יא} המסוכך בארוים עיר הוא אלא אפי' בית ^{יב} המסוכך בארוים מתרועע אמר רב
אשי שמע מינה כי מתחיל חורבא כסיפא מתחיל שנאמר חרב בסף ואיבעית אימא מהכא ^{יג} ושאיה
יכת שער אמר רב בר רב אשי לדידי ^{יד} חזי ליה ומגנה כי תורא אמר רב הונא זמרא אנדי דבדקרי שרי
^{טו} דגרדאי אפיר רב הונא כטייל זמרא קם מאה אווזי בזווא סאה היטי בזווא רבא ונא יבעי אתא רב
חסדא זלויל ביה איבעאי אווזא וזווא ולא משתבח אמר רב יוסף זמרי גברי ועני נשי פריצותא זמרי
נשי ועני גברי כאש בנעורת למאי נפקא מינה לבטולי הא מקמי הא אמר ר' יוחנן כל השותה בארבעה
מיני זמר מביא חמש פורעניות לעולם שנאמר ^{טז} הוי משכימי בבקר שכר ירדפו מאחרי בנשף יין ודליקם
והיה כנור ונבל תוף וחליל ויין משתייהם ואת פועל ה' לא יכיסו מה כתיב אחריו ^{טז} לכן גלה עמי מבלי
דעת שגורמין גלות לעולם וכבודו מתי רעב שמביאין רעב לעולם והמונו צחה צמא שגורמין לתורה
שתשתכח מלומדיה ^{יז} וישח אדם וישפל איש שגורמין שפלות לשונאו של הקב"ה ^{יח} ואין איש אלא הקדוש
ב"ה שנאמר ^{יח} ה' איש מלחמה ועיני גבורים תשפלנה שגורמין שפלות של ישראל ומה כתיב אחריו לכן
הרחיבה

מבא א מיי פ"א מהל
מעשר הלכה ד:
ג ב מיי פ"א מהלכות
מעשר שני הלכה ז י:
גא ג מיי פ"ט מהלכי
מעשר הלכה א סג
עשין קלח:
גב ד מיי שם הלכה ז
[טור י"ד סוף סי'
שלח]:
גג ה מיי פ"ה מהלכות
מעשר הלכה ז סג
עשין מ"ט ג טור שע
א"מ סי' מקס סוף ג:

תורה אור השלם

- עורה לקמה תישן
אזני קצקצה אל תונח
לקצחו תהלים מד כד
- הנה לא ינום ולא
ישן שומר ישראל:
- בשיר לא ישתו יין
ימך שכר לשתי:
- הושיעה ה' כי גמר
חסידי כי פשו אמונים
מבני אדם: תהלים יב ב
- זקנים משער ילעו קול
בחורים מנגינתם:
- ורבבו בתוכה עדרים
כל חיותו גוי גם קאת גם
קפד בבפתריה ילעו קול
ישורר בחלון חרב בסף
כי ארוה ערה:
- צפניה ב די
נשאר צעיר שקמה
ושאיה יכת שעה:
- הוי משכימי בבקר
שכר ירדפו מאחרי
בנשף יין ודליקם:
- לכן גלה עמי מבלי
דעת וכבודו מתי רעב
וקמונו צחה צמא: לכן
הרחיבה שאול נפש
ופערה פיה לבלי חק
וירד הדרה וימנה
ושאונה ועלו בה:
- ישעיהו ה ג-ד
ישח אדם וישפל
איש ועני גבורים
- תשפלנה: ישעיהו ה טו
?? איש מלחמה ??
שמות טו ג